

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 18. apríl 2018

15. tölublað | 12. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

ROLEX
OYSTER PERPETUAL
YACHT-MASTER 40

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR
Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Gæti þrýst upp fargjöldum

Möguleg yfirtaka móðurfélags British Airways á lág-gjaldaflugfélaginu Norwegian gæti dregið úr samkeppni í flugi yfir Norður-Atlantshafið og leitt til hærri fargjalda. Íslensku flugfélögin, sem eru helstu keppinautar norska félagsins, myndu njóta góðs af því að mati greinenda. »6-7

»2

Stoppar tveggja milljarða stöðugleikaframlag Byrs

Gamli Byr getur ekki greitt stöðugleikaframlag vegna deilu við Íslandsbanka. Byr sakar bankann um að hafa veitt rangar upplýsingar vegna kröfu um sjö milljarða skaðabætur. Skrifaði stjórn bankans bréf vegna vinnubragða í málinu.

»4

Storebrand hefur innreið sína á Íslandi

Norska fjármálafyrirtækið Storebrand hefur tilkynnt FME um fyrirhugaða markaðssetningu á verðbréfasjóðum sínum. Forstjóri eignastýringarhluta Storebrand er viss um að áhersla á sjálfbærar fjárfestingar muni vekja áhuga á meðal íslenskra stofnanafjárfesta.

»10

Starfsskilyrðin þanin sundur og saman

„Frá upphafi þessarar efnahagsuppsveiflu hefur gengi krónunnar hækkað um nær 50% eftir að hafa lækkað um 55% í aðdraganda efnahagsáfallsins árið 2008,“ segir Ingólfur Bender, hagfræðingur SI, í aðsendri grein.

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímapantanir í síma:

Optical Studio í Smáralind, 5288500

Optical Studio í Keflavík, 4213811

Optical Studio í Leifstöð, 4250500

Optical Studio
SMÁRALIND • LEIFSTÖÐ • KEFLAVÍK

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5800

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 512 5000 | Fax 512 5301

Ritstjóri Hörður Ægisson hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

Sjónvarpsdreifikerfi
fyrir hótél, gistiheimili og skip.

ÖREIND – Tengir þig við framtíðina!

Auðbrekku 3 • Kópavogur • s. 564 1660
oreind@oreind.is • www.oreind.is

sart SAMTÖK
RAFVERKTAKA

Nýtt öflugt bókhaldskerfi í skýnu
frá mannum sem færði okkur Dynamics Ax

Prófaðu frítt í 30 daga

Erik Damgaard
Stofnandi Uniconta

Lagast að þínum þörfum

UNICONTA
www.uniconta.is

RAFMÓTORAR

SCANVER EHF 588 80 40
www.scanver.is

GÍRAR - FÆRIBÖND - RAFMÓTORAR - LEGUR

Ríkið bíður enn eftir milljarða greiðslu Byrs

Gamli Byr getur ekki greitt stöðugleikaframlag vegna deilu við Íslandsbanka. Byr sakar bankann um að hafa veitt rangar upplýsingar vegna kröfu um sjö milljarða skaðabætur. Skrifaði stjórn bankans bréf vegna vinnubragða í málinu.

Gamli Byr, sem lauk nauðasamningum í janúar 2016, hefur enn ekki getað greitt stöðugleikaframlag til íslenska ríkisins sem yrði að óbreyttu rúmlega tveir milljarðar króna sökum ágreinings við Íslandsbanka um virði útlánasafns sem bankinn keypti af Byr og ríkissjóði haustið 2011. Íslandsbanki, sem er alfarið í eigu ríkisins, telur að ofmat á verðmæti lána-safnsins hafi valdið bankanum fjárfjóni og hefur krafist þess að Gamli Byr og ríkissjóður greiði bankanum skaðabætur upp á 7,7 milljarða króna auk vaxta. Bankinn borgaði samtals 6,6 milljarða á sínum tíma fyrir allar eignir Byrs.

Í greinargerð sem Byr lagði fyrir Héraðsdóm Reykjavíkur í byrjun árs er meðal annars vakin athygli á því að Íslandsbanki hafi viðurkennt í júlí 2017 að hafa veitt dómkvöddum matsmönnum rangar upplýsingar um tryggingar og greiðsluflæði þeirra lána sem þeim var ætlað að gefa álit á til að meta meint fjárfjón bankans. ViðskiptaMogginn greindi frá því í síðasta mánuði að bankinn hefði lagt fyrir matsmennina gögn sem gáfu til kynna að 993 lán sem hann tók yfir með kaupnum hefðu verið án trygginga. Í ljós hafi hins vegar komið að tryggingar lágu að baki nær öllum lánanna.

Þá segir í greinargerðinni, sem Markaðurinn hefur undir höndum, að í skýrslu sem endurskoðunarfyritækið PwC gerði fyrir Byr á grundvelli þeirra gagna sem Íslandsbanki lagði fram hafi eins verið sýnt fram á að bankinn hefði í mörgum tilfellum tekið til sín tryggingar sem voru að baki lánunum Byrs. Þannig hafi hann ráðstafað þeim inn á eigin kröfur án þess að færa Byr til tekna þau verðmæti sem komu í stað trygginganna. Ekki hafi verið unnt að fullyrða, byggt á þeim gögnum sem voru fánleg, hver sú fjárhæð hafi samtals verið en þó megi ætla að hún nemi tugum milljóna króna. Íslandsbanki hafnaði þessum athugasemdum PwC í „öllum megindráttum“ og segir að tryggingarnar hafi að mestu réttilega tilheyrt bankanum, en ekki Byr.

Skoda að krefjast rannsóknar

Gestur Jónsson, lögmaður Byrs, staðfestir í samtali við Markaðinn að félagið hafi í kjölfar þess að upp komst um að Íslandsbanki hafi veitt matsmönnum rangar upplýsingar séð ástæðu til að skrifa bréf til stjórnar bankans í september í fyrra til að vekja athygli á vinnubrögðum hans í málinu. Aðspurður segir hann að það hafi verið til skoðunar hjá Gamla Byr að krefjast rannsóknar á því hvernig

Stærstu hluthafar Byrs eru þýskir bandar og sparissjóðir. FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN

6,6
milljarða króna greiddi Íslandsbanki fyrir allt hlutafé Byrs haustið 2011.

Það kom til að Íslandsbanki lagði fram rangar upplýsingar sem grundvöll að meintu tjóni og hver beri ábyrgð á því. Með þessu móti hafi bankinn getað fengið til sín verðmæti sem hann hafi ekki átt tilkall til.

Gestur segir að Gamli Byr hafi óskað eftir því við Íslandsbanka að hann veiti aðgang að réttum upplýsingum um innheimtu alls lána-safns Byrs, aðgang að niðurstöðum áreiðanleikakönnunar sem bankinn vann á verðmæti eigna Byrs og geri jafnframt grein fyrir gangvirðismati sem hann gerði vegna samruna Byrs og Íslandsbanka. Það skjóti skökku við, útskýrir Gestur, að bankinn hafi sjálfur metið útlánasafnið á rúmlega 80 milljarða seinni hluta ársins 2011 þegar hann færði niður keypta viðskiptavild Byrs um 17 milljarða en fari nú fram á að fá 7 milljarða greidda til baka vegna þess að safnið hafi ekki staðið undir væntingum um 90 til 95 milljarða.

Gamli Byr hefur krafist þess að Íslandsbanki feli dómsmálið niður hið fyrsta en bankinn hefur sagst vilja bíða eftir því að hinir dómkvöddu matsmenn, sem hafa unnið að virðismatinu frá 2013 og fengið greitt á annað hundrad milljóna króna fyrir þá vinnu, ljúki verki sínu.

Forviða á vinnubrögðum

Kröfuhafar Byrs, að stærstum hluta þýskir bandar og sparissjóðir sem eru upprunalegir lánveitendur sparissjóðsins, eru sagðir forviða á vinnubrögðum Íslandsbanka, að sögn þeirra sem þekkja vel til málsins. Þeir hafi lengst af sýnt því skilning að bankinn eigi rétt á því að bera ágreining sinn undir dómstóla enda þótt þeir hafi undrast málatilbúnaðinn. Það eigi ekki sist við með hlidsjón af því að stór fjármálastofnun eins og Íslandsbanki, sem framkvæmdi eigin áreiðanleikakönnun við kaup á mun minna fjármálafyrirtæki skuli krefjast skaðabóta með þeim rökum að virði útlánasafns, sem var yfirtekið skömmu eftir fordæmalaust fjármála- og efnahagshrun, hafi ekki verið í samræmi við væntingar. Steininn hafi hins tekið úr fyrir um ári þegar uppvíst varð um ranga upplýsingagjöf Íslandsbanka sem hefði getað leitt til þess að bankinn hefði auðgast með ólögætum hætti á kostnað annarra kröfuhafa og hluthafa Gamla Byrs.

Það mál sem nú er rekið fyrir dómstólum hefur tafið verulega lok slitameðferðar Gamla Byrs og þar með um leið komið í veg fyrir útgreiðslur til hluthafa. Þá hefur Gamli Byr, sem fyrr segir, enn ekki getað innt af hendi stöðugleikaframlag sitt til íslenska ríkisins sem er ætlað að eigi að óbreyttu að verða rúmlega tveir milljarðar króna, samkvæmt upplýsingum Markaðarins.

hordur@frettabladid.is

Kaffitár sett í formlegt söluférlí

Eigendur kaffihúsakeðjunnar Kaffitárs, sem rekur sjö kaffihús á höfuðborgarsvæðinu auk bakaría og veitingastaðar, hafa sett félagið í formlegt söluférlí. Samkvæmt heimildum Markaðarins hafa nokkrir sýnt keðjunni áhuga en engin tilboð hafa enn verið lögð fram. Er söluférlíð í höndum fyritækjaráðgjafar Íslandsbanka.

Aðalheiður Héðinsdóttir stofnaði Kaffitár árið 1990 með eiginmanni sínum, Eiríki Hilmarsyni, en þau eru einu eigendur félagsins. Kaffihúsakeðjan tapaði 10,5 milljónum króna árið 2016 borið saman við 19,7 milljóna króna tap árið 2015.

Aðalheiður Héðinsdóttir, stofnandi og aðaleigandi Kaffitárs.

Eftir jákvæða afkomu árin 2012 og 2013, þar sem hagnaðurinn nam um og yfir 80 milljónum króna, hafa síðustu rekstrarár reynst féluginu erfið. Velta Kaffitárs var tæplega 1.100 milljónir árið 2016.

Kaffitár stofnaði dótturfélagið Kruderi bakari árið 2015 sem sér-

hæfir sig í framleiðslu meðlætis með kaffi en bakarið má finna á tveimur stöðum, á Stórhöfða og Nýbýlavegnum. Þá opnaði félagið veitingastaðinn Út í bláinn í Perlunni síðasta sumar. Aðalstöðvar félagsins eru í Reykjanesbæ þar sem öll kaffiframleiðslan fer fram.

Forstjóranskipi urðu hjá félaginu fyrr á árinu þegar Kristbjörg Edda Jóhannsdóttir lét af störfum eftir rúmlega ár í starfi. Aðalheiður tók við forstjórastarfinu á ný og Kristbjörg Edda var kjörin stjórnarformaður. Þá var Andrea Róbertsdóttir auk þess ráðin framkvæmdastjóri kaffihúsa Kaffitárs. – kj

Ford

ECOSPORT

HÁSETINN

Ford EcoSport býður upp á mikla veghæð sem kemur sér vel í snjó og við aðrar erfiðar aðstæður. Þú situr líka hærra og það er mun þægilegra að ganga um bílinn.

Ford EcoSport Titanium S er sérlega vel búinn m.a. leðuráklæði á sætum, 17" álfelgum, Xenon aðalljósum, 8" snertiskjá, tölvustýrðri loftkælingu, 7 hátölurum, bakkmyndavél, SYNC3 hljómtækjum með raddstýringu og neyðarhringingu, ESP stöðugleikakerfi með spólvörn, leðurklætt fjölstillanlegt stýri, Apple CarPlay og Android Auto.

FORD ECOSPORT KOSTAR FRÁ: 2.750.000 KR.

FORD ECOSPORT TITANIUM S
SJÁLFSKIPTUR KOSTAR:

3.490.000 KR.

Ford er frábær!

Komdu, reynsluaktu og upplifðu Ford EcoSport

ford.is

Öruggur staður til að vera á

Brimborg Reykjavík
Bíldshöfða 6
Sími 515 7000

Brimborg Akureyri
Tryggvabraut 5
Sími 515 7050

Nýir og notaðir bílar:
Sölueldir eru opnar alla virka daga kl. 9-17
og laugardaga kl. 12-16

Storebrand hefur innreið hér á landi

Norska fjármálafyrirtækið Storebrand hefur tilkynnt Fjármálaeftirlitinu um fyrirhugaða markaðssetningu á verðbréfasjóðum sínum. Forstjóri eignastýringarhluta Storebrand er viss um að áhersla fyrirtækisins á sjálfbærar fjárfestingar muni vekja áhuga meðal íslenskra stofnanafjárfesta.

Stærsta sjóðastýringarfyrirtækið í Noregi, Storebrand, hefur ákveðið að halda innreið sína á íslenskan markað. Forstjórinn segist þess fullviss að áhersla fyrirtækisins á sjálfbærar og samfélagslega ábyrgar fjárfestingar muni vekja áhuga á meðal íslenskra stofnanafjárfesta.

„Við höfum hugað að sjálfbærum fjárfestingum í yfir tuttugu ár og viljum glöð deila okkar reynslu og lausnum með íslenskum fjárfestum,“ segir Jan Erik Saugestad, forstjóri eignastýringarhluta fjármálafyrirtækisins Storebrand, í viðtali við Markaðinn.

Norska félagið, sem er með yfir 70 milljarða evra, jafnvirði um 8.500 milljarða íslenskra króna, í stýringu, hefur þegar tilkynnt Fjármálaeftir-

litinu um fyrirhugaða markaðssetningu sína á fjórum verðbréfasjóðum hér á landi. Saugestad segir að aflétting fjármagnshafta og nýlegt lagaákvæði sem skyldar íslenska lífeyrissjóði til þess að setja sér síðferðisleg viðmið í fjárfestingum hafi skapað Storebrand markaðstækifæri sem félagið vilji nýta sér. „Þetta er áhugavert tækifæri og við trúum því að við höfum upp á margt að bjóða.“

Forsvarsmenn Storebrand munu sækja Ísland heim í lok mánaðarins og funda með fulltrúum stofnanafjárfesta, svo sem lífeyrissjóða, tryggingafélaga og verðbréfasjóða, en með í för verður einnig hópur norskra fjárfesta og viðskiptavina Storebrand sem mun heimsækja íslensk fyrirtæki og skoða hér fjárfestingartækifæri, að sögn Saugestads.

Hann segir ýmislegt líkt með Noregi og Íslandi. „Við deilum að miklu leyti sömu menningu og auk þess glímum við, sem lítil lönd í heimshagkerfinu, við sumar af sömu áskorunum.“ Storebrand hafi áratugareynslu af því að starfa með norskum stofnanafjárfestum og geti miðlað henni til íslenskra fjárfesta. Þá hafi fyrirtækið auk þess skapað sér sérstöðu með áherslu sinni á sjálfbærar fjárfestingar.

„Við trúum því, sem langtímafjárfestir, að sjálfbærni í fjárfestingum sé afar mikilvæg. Bæði er það klókt út frá áhættusjónarmiðum og auk þess er það hið eina rétta í stöðunni,“ nefnir hann.

Segja má að á síðustu árum hafi

Jan Erik Saugestad, forstjóri eignastýringarhluta Storebrand, segir margt líkt með Noregi og Íslandi. MYND/ERIK LINDVALL

GÓMSÆTUR OG HOLLUR MATUR Í HÁDEGINU

BERGSSON
MATHÚS

Við bjóðum góðan, næringaríkan og hollan mat sem endist út daginn fyrir vinnandi fólk.

Pantaðu mat fyrir starfsfólkið þitt á pontun@bergsson.is og við sendum matinn til þín.

Hægt er að fá kjöt, fisk eða grænmetisrétti allt eftir þörfum hvers og eins.

Sækja á fleiri markaði

Saugestad segir að verðbréfasjóðir Storebrand hafi notið mikilla vinsælda í Svíþjóð og Noregi. Það hafi skapað fyrirtækinu góð skilyrði til þess að sækja inn á aðra markaði, eins og þann íslenska. „Við erum sérstaklega ánægð með þann mikla áhuga sem fjárfestar hafa sýnt sjálfbærum lausnum á heima-mörkuðum okkar og við vitum að eftirspurnin er mikil fyrir utan Svíþjóð og Noreg,“ segir hann.

Aðspurður segir hann að undanfarið hafi sjóðir Storebrand sem hafi þau sérkenni að fjárfesta ekki í fyrirtækjum sem vinna eða selja jarðefnaeldsneyti og eiga ekki eignir með hátt kolefnisfótspor vakið mikla athygli. Stöðugt innflæði fjár hafi verið í slíka sjóði. „Fjárfestar lita í auknum mæli á alþjóðleg vandamál, líkt og loftslagsbreytingar, sem fjárhagsáhættu en einnig sem fjárfestingartækifæri.“

orðið vitundarvakning á meðal fjárfesta um mikilvægi ábyrga og sjálfbærra fjárfestinga. Sem dæmi hafa æ fleiri fjárfestar, þá ekki síst lífeyrissjóðir, sett sér stefnu sem tekur á svonefndum ESG-þáttum – en ESG stendur fyrir umhverfismál, samfélagsmál og stjórnarhætti (e. environmental, social and governance) – við fjárfestingar.

Sjálfbærar fjárfestingar, þar sem tillit er tekið til ESG-þáttanna, hafa aukist verulega á undanförunum árum en til marks um það hefur aukning slíkra fjárfestinga í Evrópu verið tvöföld á við vöxt hefðbundinna fjárfestinga. Eignir í stýringu evrópskra sjóða sem taka mið af viðmiðum ESG hafa vaxið árlega um 29 prósent að meðaltali allt frá árinu 2007.

Snerist um viðskiptasiðferði

Þrátt fyrir að flestir stofnanafjárfestar hafi vaknað til vitundar um sjálfbærar fjárfestingar á allra síðustu árum hafa slíkar fjárfestingar verið eitt aðalsmerki Storebrand í yfir tuttugu ár.

„Við förum að huga að þessum þáttum um miðjan tíunda áratug síðustu aldar, þegar langflestir fjárfestar vissu ekki einu sinni hvað sjálfbærar fjárfestingar væru,“ útskýrir Saugestad. „Þróunin hefur verið ör á þessu sviði. Til að byrja með snerist þetta að miklu leyti um viðskiptasiðferði. Að við vildum ekki hagnast á fjárfestingum í hverju sem er. Síðan færðist áherslan meira á áhættustýringu og við förum að forðast að fjárfesta í fyrirtækjum í áhættusömum rekstri, til dæmis fyrirtækjum sem tengjast kolaframleiðslu og fyrirtækjum sem eiga slæma sögu þegar kemur að námu-greftri, svo dæmi séu nefnd. Það eru fyrirtæki á ólíkum sviðum sem við reynum að forðast að fjárfesta í vegna þess að við teljum áhættuna einfaldlega of mikla.“

Á undanförunum árum hefur aukin áhersla loks verið lögð á að finna tækifærin. Hvar finnum við fyrirtæki sem veita sjálfbærar lausnir í samræmi við þróunarmarkmið Sameinuðu þjóðanna og við viljum styðja við?“ Það geti verið fyrirtæki sem standa fyrir metnaðarfullum aðgerðum í loftslagsmálum, koma að framleiðslu og dreifingu endurnýjanlegrar orku, taka þátt í deiliahagkerfinu eða stuðla að umhverfissvænum samgöngum, svo dæmi séu tekin.

Norðurlöndin standa framarlega

„Þegar fjárfest er til langs tíma, eins og við gerum, verður maður að þekkja áhættuþættina en um leið að reyna að gripa tækifærin sem eru fyrir hendi. Við trúum því að fyrirtæki sem takast á við áskoranirnar sem stöðja að heimshagkerfinu muni til lengra tíma verða arðbærari og áhættuminni en önnur fyrirtæki.“

Aðspurður segir Saugestad ekki að ástæðulausu hve framarlega fjárfestar á Norðurlöndunum standi þegar komi að sjálfbærum fjárfestingum. Flest helstu sjóðastýringarfyrirtækin í Noregi taki til að mynda mið af samfélagslegri ábyrgð í sínum fjárfestingum. „Jafnvel þótt markaðirnir á Norðurlöndunum séu litlir í alþjóðlegu samhengi eru þeir engu að síður þroskaðri þegar kemur að innleiðingu sjálfbærni-viðmiða.“ kristinningi@frettabladid.is

HANDA UNGUM FULLORÐNUM

ALLAR FERÐATÖSKUR Í MIÐSTÆRÐ

30%
VILDAR-
AFSLÁTTUR

25%
VILDAR-
AFSLÁTTUR

25%
VILDAR-
AFSLÁTTUR

LX pennar (3 tegundir í boði)
VILDARVERÐ FRÁ: 3.599.-
Verð frá: 4.799.-

LAMY

VILDARVERÐ: 2.249.-
Verð: 2.999.-

Austurstræti 18
Skólavörðustíg 11
Laugavegi 77
Hallarmúla 4

Álfabakka 16, Mjódd
Kringlunni norður
Kringlunni suður
Smáralind

Hafnarfirði - Strandgötu 31
Keflavík - Sólvallagötu 2
Akureyri - Hafnarstræti 91-93
Akranesi - Dalbraut 1

Ísafirði - Hafnarstræti 2
Vestmannaeyjum - Bárustíg 2
Húsavík - Garðarsbraut 9

PENNINN

Eymundsson

540 2000 | penninn@penninn.is | www.penninn.is | www.eymundsson.is

Vöruúrval mismunandi eftir verzlunum. Gildistími vildarverða er til og með 22. apríl eða meðan birgðir endast. Upplýsingar eru birtar með fyrirvara um villur og myndabreytingar.

Þrátt fyrir að aðstæður til flugrekstrar hafi almennt verið góðar á síðustu árum hefur laggjaldaflugfélaginu Norwegian ekki tekist að skila hagnaði. Félagið er skuldum vafið. NORDICPHOTOS/GETTY

Samkeppnin yfir hafið gæti minnkað

Möguleg yfirtaka móðurfélags British Airways á laggjaldaflugfélaginu Norwegian gæti dregið úr samkeppni í flugi yfir Atlantshafið og leitt til hærri fargjalda. Fjárfestar og greinendur vænta þess að afkoma Icelandair batni ef Norwegian verður hluti af stærri samstæðu. Greinandi í hagfræðideild Landsbankans segir evrópsk flugfélög of mörg. Búast megi við sameiningum og yfirtökum á næstunni.

Kristinn
Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

International Airlines Group (IAG), móðurfélag breska flugfélagsins British Airways, yfirtækur norska laggjaldaflugfélagið Norwegian er sennilegt að létta muni á þrýstingi á verð á flugi yfir Norður-Atlantshafið, að sögn hlutabréfagreinenda sem Markaðurinn ræddi við.

„Ég held að flestir fjárfestar séu sammála því enda hækkuðu hlutabréf helstu keppinauta norska félagsins eftir að tíðindin bárust,“ segir Sveinn Þórarinsson, hlutabréfagreinandi í hagfræðideild Landsbankans.

„Það kæmi í það minnsta á óvart ef IAG keypti félagið og héldi sömu stefnu til streitu að öllu leyti.“ Norwegian hafi verið „mjög erfiður keppinautur“.

Elvar Ingi Möller, sérfræðingur í greiningardeild Arion banka, segir að margir hafi bent á að evrópsk flugfélög þurfi að ganga í gegnum sama tímabil og bandarísk flugfélög hafa gert, þar sem „samrunar félaga og samþætting hafa leitt til þess að betra jafnvægi hefur náðst með tilliti til verðlagningar og framboðsvaxtar. Það hefur svo leitt til bættrar afkomu.“

Ef af slíku yrði má leiða að því líkur að þrátt fyrir að vera ekki beinir þátttakendur gætu íslensku flugfélögin notið góðs af, meðal annars í formi hækunar á meðalfargjöldum,“ segir hann.

Hlutabréf í Icelandair Group hækkuðu um tæp þrjú prósent í verði síðasta fimmtudag eftir að tilkynnt var um að breski flugris-

inn hefði keypt 4,6 prósent hlut í Norwegian og íhugaði jafnframt að hefja viðræður um yfirtöku á norska félaginu. Norwegian, sem hefur á undanförunum fimm árum búið ódýr fargjöld á flugferðum yfir Norður-Atlantshafið, er einn helsti keppinautur íslensku flugfélaganna Icelandair, WOW air og Primera Air og má segja það sama um öll helstu flugfélög álfunnar, þar á meðal British Airways.

„Það er ekkert launungarmál að Norwegian hefur hrist upp í markaðinum fyrir flug yfir hafið á síðustu árum með því að bjóða upp á afar lágt verð, sér í lagi yfir vetrarmánuðina þegar eftirspurn er lítil. Innkoma þeirra hefur tvímælalaust haft áhrif, ekki hvað síst á íslensku flugfélögin,“ útskýrir Sveinn.

Elvar Ingi segir fjárfesta hér á landi hafa tekið vel í tíðindi síðustu viku. „Norwegian hefur á undanförunum árum verið afar fyrirferðarmikið á þessum markaði sem Icelandair starfar á og leitt til þrýstings á meðalverð. Það má leiða að því líkur að fjárfestar vænti þess að afkoma á hverja flugleið Icelandair verði betri ef Norwegian verður hluti af stærri félagi,“ segir hann.

Bjorn Kjos, forstjóri og stærsti eigandi Norwegian, með tæplega fjórðungshlut, neitaði að svara því hvort félagið hygðist ganga til yfirtökuvíðræðna við IAG á blaðamannafundi í síðustu viku. „Ég hef ekki einu sinni hugleitt það. Það eina sem ég get sagt er að IAG er mjög fagmannlegt flugfélag með góða stjórnendur,“ sagði hann. Hlutabréf í Norwegian snarhækkuðu í verði um allt að 47 prósent eftir að fregnir bárust af áhuga IAG á félaginu. Hefur gengi þrefanna ekki verið herra í yfir eitt ár.

Samkeppnin áfram hörð

Sveinn segir það þó ekki endilega gefið að verð á flugi yfir hafið muni hækka ef af yfirtökunni verður. Samkeppnin verði áfram afar hörð á markaðinum. Önnur laggjaldaflugfélög, líkt og WOW air, muni reyna að halda verðinu niðri. „IAG gæti einnig ákveðið að kaupa félagið og reynt að byggja það upp sem sitt eigið laggjaldaflugfélag. Þeir eiga nú þegar annað laggjaldaflugfélag, Level, þannig að það er ekki eins og þetta sé alveg nýtt fyrir þeim,“ segir Sveinn.

Til marks um öran vöxt Norwegian á markaðinum fyrir flug yfir Atlantshafið jókst sætaframboð félagsins á slíkum flugleiðum um 111 prósent frá vetrinum 2016 til vetrarins 2017, samkvæmt tölum frá greinendum OAG. Er félagið með sjöundu mestu hlutdeildina á markaðinum.

Athygli vekur að hátt í 50 prósent af auknu framboði sæta í flugi yfir hafið síðasta vetur má rekja til aukins framboðs af hálfu laggjaldaflugfélaganna Norwegian og WOW air. Hjá síðarnefnda félaginu nam vöxturinn 31 prósent. Til samanburðar var vöxturinn hjá Icelandair ríflega 12 prósent. British Airways er sem fyrr með mestu hlutdeildina á Atlantshafsmarkaðinum en þó jókst sætaframboð félagsins aðeins um 1,1 prósent frá 2016 til 2017.

Elvar Ingi nefnir að samkeppnin yfir hafið hafi farið mjög harðnandi á undanförunum árum, einkum fyrir tilstuðlan laggjaldaflugfélaga eins og Norwegian. „Sem dæmi voru laggjaldaflugfélög með 0,5 prósent hlutdeild á Atlantshafsmarkaðinum árið 2013 en á síðasta ári var þetta hlutfall komið í tæp 10 prósent.“

Það kann að vera að samkeppnin

●● Sú er alls ekki raunin að flugfélög vilji kaupa Norwegian til þess að rústa félaginu.

Sveinn Þórarinsson, greinandi í hagfræðideild Landsbankans

●● Það má leiða að því líkur að fjárfestar vænti þess að afkoma á hverja flugleið Icelandair verði betri ef Norwegian verður hluti af stærri félagi.

Elvar Ingi Möller, sérfræðingur í greiningardeild Arion banka

haldi áfram að fara harðnandi með auknu framboði áfangastaða en almennt er þess frekar að vænta að meðalfargjöld fari hækkanði á þessu ári vegna eldsneytisverðshækkana sem við höfum séð á undanförunum vikum og mánuðum,“ segir Elvar Ingi.

Norwegian skuldum vafið

Sveinn segir að drifkrafturinn að baki kaupum IAG í Norwegian sé fjárhagsstaða norska félagsins sem hafi um nokkurt skeið verið afar bágborin. „Félagið er gríðarlega skuldsett og rekstrarhagnaðurinn hefur verið við núllið. Svo virðist sem reksturinn sé að verða þyngri og þyngri og það hefur væntanlega þrýst á önnur flugfélög að nýta sér tækifærið, ef svo má segja, til þess að kaupa flugfélagið ódýrt.“

Viðskiptamódel norska flugfélagsins hefur nefnilega kostað félagið skildinginn. Þrátt fyrir að aðstæður til flugrekstrar hafi almennt verið ákjósanlegar síðustu ár hefur mikið tap verið á rekstrinum. Tap síðasta árs nam 299 milljónum norskra króna, um 3,8 milljörðum íslenskra króna, en um var að ræða þriðja tapár félagsins á síðustu fjórum árum.

Félagið skuldaði um 22 milljarða norskra króna, sem jafngildir um 280 milljörðum króna, í lok síðasta árs. Neyddust stjórnendurnir til þess að leita til hluthafa fyrir á árinu til að styrkja efnahagsreikninginn en alls aflaði félagið 1,3 milljarða norskra króna í aukni hlutafé. Um leið tilkynntu stjórnendurnir um áform sín um að selja fimm Airbus-flugvélar.

Michael O'Leary, forstjóri laggjaldaflugfélagsins Ryanair, sem hefur margoft lýst yfir efasemdum

10%

var hlutdeild laggjaldaflugfélaga á Atlantshafsmarkaðinum á síðasta ári.

Frekari sameiningar flugfélaga í vændum

Sveinn segir að flugfélög í Evrópu séu of mörg. Búast megi við sameiningum og yfirtökum á næstu árum. Til samanburðar hafi bandarísku flugfélögin stigið mun markvissari skref í hagræðingarátt.

„Þau eru orðin færri og stærri. Flugrekstur er rekstur þar sem stærðin skiptir máli. Fjárfestar hafa kallað eftir því að flugfélög leiti leiða til þess að sameinast og á ég ekki von á öðru en að sú verði raunin í Evrópu á næstunni.“

Skýr merki eru um að evrópsk flugfélög séu þegar farin að huga að sameiningum. Má segja að sú þróun hafi hafist á síðasta ári í kjölfar greiðsluþrots flugfélaganna Alitalia, Monarch og Air Berlin.

Lægri flugfargjöld hafa auk þess neytt flugfélög til þess að leita allra leiða til að ná fram hagræðingu.

„Það eru frekari sameiningar í vændum,“ sagði Johan Lundgren, forstjóri EasyJet, í nýlegu viðtali við AFP. „Ég er sannfærður um að EasyJet sé eitt af þeim fyrirtækjum sem eiga eftir að styrkjast. En það eru félög sem standa nú veikum fótum sem verða áfram veikburða og munu mögulega hverfa af sjónarsviðinu. Það er sú vegferð sem fluggeirinn mun feta.“

um viðskiptamódel Norwegian, gekk svo langt síðasta haust að spá því að norska flugfélagið myndi ekki lifa veturinn af.

Hlutabréf í Norwegian eru aukin heldur með þeim mest skortseldu í Evrópu. Er heildarskortstaða fjárfesta í félaginu ríflega 9 prósent af hlutfé þess en á meðal þeirra sem hafa skortselt bréfin er vogunarsjóður heimsþekktu auðjófursins George Soros. Talið er að hann hafi tapað hundruðum milljóna króna þegar hlutabréfin ruku upp í verði í síðustu viku.

Aðspurður segir Sveinn að tülka megi áhuga IAG á Norwegian á þann veg að breski risinn hafi trú á viðskiptamódeli norska félagsins og annarra lággjaldaflugfélaga sem fljúga langa leið yfir Norður-Atlantshafið. „Sú er alls ekki raunin að flugfélög vilji kaupa Norwegian til þess að rústa félaginu. Þeir hafa byggt upp ákveðið viðskiptamódel og það er alveg ljóst að margir, sérstaklega Skúli Mogensen í WOW,

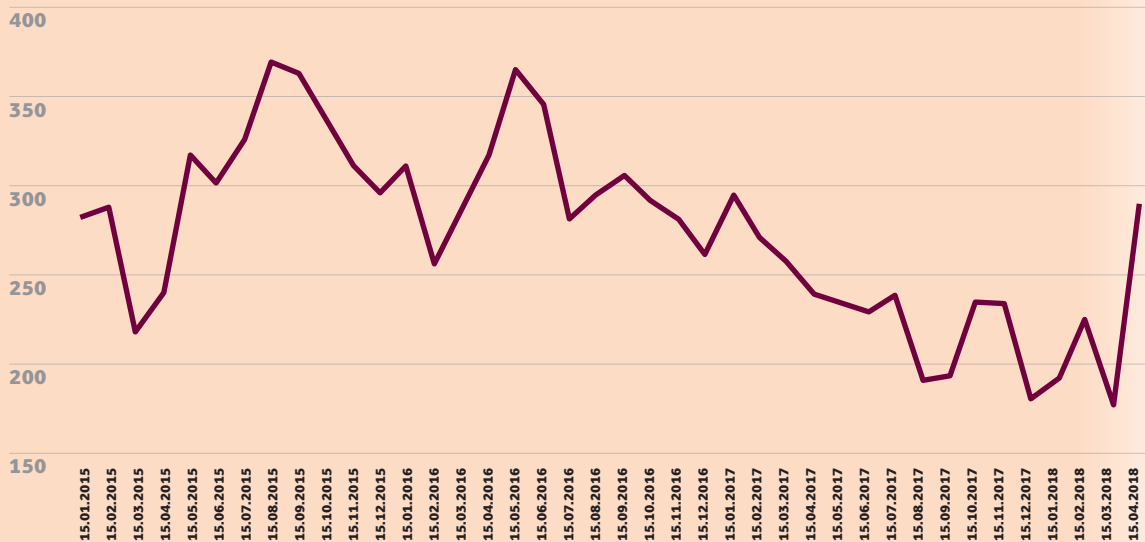
280

milljarðar íslenskra króna voru skuldir Norwegian í lok síðasta árs.

eru sammála þeim um að það muni ganga upp og sé framtíðin.“

Sama hversu vel viðskiptamódelið virkar má hins vegar lítið út af bregða í eins sveiflukennndum rekstri og flugrekstri til þess að illa fari, að sögn Sveins. Það eigi sérstaklega við um skuldsett félög líkt og Norwegian. „Ef það hægist á vextinum, hvað þá ef eftirspurn eftir flugi dregst saman, gæti það fljótt leitt til þess að skuldsett félög hafi einfaldlega ekki fjárhagslegt bolmagn til þess að halda rekstrinum gangandi. Þá skiptir engu máli hversu gott viðskiptamódelið er.“

Gengisþróun hlutabréfa í Norwegian

Annað kunnir að gilda um fjárhagslega stöndugri félög, líkt og Icelandair, sem sé lítið skuldsett og liggi á miklu eigin fé.

Leysir ekki vandann

Hvað varðar næstu skref segir Sveinn að nú bíði menn og sjái hvað stjórnendur IAG ákveði til bragðs að taka. „Það hefur verið bent á að það geti verið afar áhættusamt að kaupa svona lítinn hlut, tæplega fimm prósent, í félaginu. Ef hugmyndir um yfirtöku verða ekki að veruleika situr IAG uppi með þennan hlut sem félagið getur lítið gert með og þarf væntanlega að losa sig við.“

Bjorn Kjos, stofnandi og stærsti eigandi Norwegian, hefur ekki nýlega breytt þeirri skoðun sinni að hann vilji ekki selja félagið. Kannski er IAG að veðja á að bág fjárhagsstaða félagsins muni neyða

hann til þess. Það er aldrei að vita.“

En fjárfesting IAG í Norwegian, hvað þá möguleg yfirtaka, mun þó ekki leysa þann grundvallarvanda sem norska flugfélagið glímur við. Hvernig ætlar félagið sér að hagnast á því að flytja farþega yfir Atlantshafið eins ódýrt og raun ber vitni? „Dýpri vasar munu aðeins hjálpa þeim að fjármagna tapreksturinn yfir lengri tíma,“ segir Jonathan Wober, greinandi hjá CAPA Centre for Aviation, í samtali við The Financial Times. Frekari aðgerða sé þörf.

„Norwegian þarf, í hreinskilni sagt, á aðgerðaáætlun og fjármagni að halda og mögulega getur IAG hjálpað félaginu með það,“ segir Stephen Furlong, greinandi hjá Davy, í samtali við fréttaveitu Reuters. Heimildarmaður Reuters, sem þekkir vel til stöðu mála, segir

líklegt að Willie Walsh, forstjóri IAG, hafi mestan áhuga á langflugstarfsemi og vörumerki Norwegian. Hann gæti viljað skipta norska flugfélaginu upp og selja skammflugstarfsemina (e. short haul). „Niðurstaðan gæti þannig orðið sú að Willie kaupi félagið, skipti því upp og O’Leary [forstjóri Ryanair] kaupi skammflugreksturinn af honum,“ nefnir hann.

Hann bætir því við að það yrðu góðar fregnir fyrir evrópsk flugfélög ef IAG yfirtæki Norwegian, enda þyrftu þau þá ekki lengur að keppa við flugfélag sem væri reidubúið til þess að vaxa hratt þó að það kostaði það mikla fjármuni.

„Ef Norwegian væri hluti af IAG-samstæðunni myndi félagið draga úr vextinum enda er það ekki að skila neinum hagnaði eins og rekstrinum er nú háttáð.“

Alvöru atvinnubíll

Dacia Dokker

Til afhendingar strax!

Dacia Dokker er einn hagkvæmasti kosturinn sem í boði er fyrir þá sem leita að litlum sendibíl. Dacia Dokker er með 1,51, 90 hestafla díslivél sem notar einungis 4,5 l í blönduðum akstri*. Dacia bílarnir hafa komið einskalega vel út hvað varðar áreiðanleika í rekstri.

Verð án vsk.: 1.887.000 kr.

Verð: 2.340.000 kr. m. vsk.

GE bílar
Reykjanesbæ
www.gebilar.is
420 0400

Bilasalan Bílás
Akranesi
www.bilas.is
431 2622

Bilasala Akureyrar
Akureyri
www.bilak.is
461 2533

Bílaverkstaði Austurlands
Egilsstöðum
www.bva.is
470 5070

IB ehf.
Selfossi
www.ib.is
480 8080

BL söluumboð
Vestmannaeyjum
481 1313
862 2516

BL ehf
Sævarhófa 2 / 110 Reykjavík
525 8000 / www.bl.is

ENNEM / SIA / NMB7808

*Vöðunantölur framleidda um eidsreykisþökun í blönduðum akstri. / Búnaður, bíls á mynd kann að vera frábrugðin auglýstu verði

Við skorum á þig!

Carlos Cruz
forstjóri Coca-Cola European Partners Ísland

Það hefur mikið verið rætt um sykur á undanförunum árum og meðvitund aukist um hættur af mikillar sykurneyslu. Offita er alþjóðleg áskorun og það er samfélagsleg ábyrgð okkar hjá Coca-Cola European Partners á Íslandi, sem eins stærsta framleiðanda á drykkjarvörum á íslenskum markaði, að draga úr neyslu á sykri. Við tökum þá ábyrgð alvarlega. Við viljum vera hluti af lausninni en ekki hluti af vandanum.

Við framleiðum breiða vörulínu og höfum þegar dregið umtalsvert úr sykurnotkun, eða um 15 prósent frá 2010, og í samræmi við sjálfbærnistefnu CCEP höfum við einnig sett fram markmið um að að minnsta kosti 50 prósent af sölu fyrirtækisins komi frá sykurlausum eða sykurskertum valkostum árið 2025.

10 prósent minni sykur fyrir 2020
Skuldbinding okkar nú er að draga úr sykri í vörulínu okkar um 10 prósent á tímabilinu frá 2015-2020. Við munum setja aukinn kraft í vörubrúun á sykurminni eða sykurlausum drykkjum og gera innihaldslýsingar auðskiljanlegri, svo að fólk eigi auðveldara með að átta sig á sykurmagni. Við viljum

Coca-Cola ætla að draga úr sykri um 10% fyrir 2020. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON

að neytandinn hafi val en einnig ber að hafa í huga að sykur er ekki alslæmur, ef hans er neytt í hóflegu magni. Jafnframt gerum við átak í minnkun skammtastærða, þar á meðal má reyna valkosti um minni umbúðir.

Vinum saman að aukinni lýðheilsu
Nútímafyrirtæki þurfa að koma til móts við þarfir neytenda og vera meðvitund um áhrif sín á bæði samfélag og umhverfi. Saman getum við áorkað gríðarlega miklu og því skora ég á félaga mína í matvælaíðnaði að sýna viljann í verki og skuldbinda sig líka til að minnka sykur í sinni framleiðslu og auðvelda þannig neytendum að lifa heilbrigðara lífi.

Saman getum við svo sannarlega eftt lífsgæði fólks.

Gullið heim

Björn Berg Gunnarsson
fræðslustjóri Íslandsbanka

Er ekki tímabært að við veltum fyrir okkur heimsmeistaratitli í sumar?

Verðlaunagripurinn, sem Aron tekur við, var hannaður af Ítalanum Silvio Gazzaniga og fyrst afhentur Franz Beckenbauer, fyrirliða Vestur-Þjóðverja, á HM 1974 í Mexíkó. Fyrirrennari hans var Jules Rimet bikarinn, en þegar Brasilíumenn urðu meistarar 1970 var þeim afhentur hann til eignar. Ekki fór betur en svo að árið 1983 var honum rænt og almennt er talið að hann hafi verið bræddur niður og gullið selt.

Það er nóg af gulli í nýja bikarnum. Um 5 af 6,5 kílógrömmunum eru 18 karata gull (um 75 prósent hreint). Eins og aðrir málmar sveiflast verðmæti gulls talsvert í verði og því getum við leikið okkur að því að áætla verðmæti gullsins á verðlagi dagsins í dag í þau 11 skipti sem hann hefur verið reistur til himins að loknum úrslitaleik HM. Í dag má reikna með að 16,2 milljónir króna fengjast fyrir gullið, svipað og á árunum 2010 og 2014, þrátt fyrir afar miklar verðsveiflur á milli móta, til dæmis miklar verðhækkningar 2011. Lágpunkturinn var í

Gianluigi Buffon kyssir bikarinn, sem er að stórum hluta úr 18 karata gulli, eftir að Ítalir unnu heimsmeistaramótið í knattspyrnu 2006. FRÉTTABLAÐIÐ/AFP

Í dag má reikna með að 16,2 milljónir króna fengjast fyrir gullið.

83%

nemur hækkunin á verðmæti gullsins í HM bikarnum frá árinu 1974 á verðlagi dagsins í dag.

höndum Didier Deschamps í Frakklandi 1998 og Cafú í Suður-Kóreu og Japan 2002 þegar verðmætið var undir 5 milljónum króna.

Árið 1974 var verðmæti gullsins 8,9 milljónir króna á verðlagi 2018. Hækkunin nemur því 83 prósentum, eða 1,4 prósentu raunávöxtun á ári. Þökkalegt, en kannski hægt að gera betur.

Ef strákarnir okkar eru að velta fyrir sér að bræða gullið og selja yrði það þó ekki nema dropi í hafið sé litið til gullforða landsins, eða um 0,2 prósent aukning. Alþjóðlega skömmin sem óhjákvæmilega fylgdi væri varla þess virði. Skilaboðin okkar til strákanna ættu því að vera: Ekki gera það.

YFIR 30 ÁRA REYNSLA Í AÐ ÞJÓNUSTA VIÐSKIPAVINI - MIKIL ÞEKING OG VÖNDUÐ VINNUBRÖGÐ -

Hjólastandar á bíla og í bílskúrinn. Hver standur er fyrir 2-3 hjól. Vönduð evrópsk framleiðsla.

farangursbox á allar gerðir bíla. Stærðir 360 - 500 lítra Vönduð evrópsk framleiðsla.

Dráttabeisli á allar gerðir bíla ásamt ásetningu. Fastar kúlur, smellukúlur og prófilbeisli. Ásetning á staðnum.

STYRKUR, ÞJÓNUSTA OG ÁREIÐANLEIKI

Víkurvagnar ehf. - Hyrjarhöfði 8. - 110 Reykjavík -

Sími 577-1090 - www.vikurvagnar.is - sala@vikurvagnar.is

VIVO MINI

KRAFTMIKIL SMÁTÖLVA!

139.995

ASUS®

ASU-UN68UM007Z

SMÁTÖLVA FYRIR HEIMILI OG FYRIRTÆKI

Asus Vivo Mini er aðeins 13,1 cm á breidd og dýpt og vegur einungis 700 grömm. Hún er svo agnarsmá að hægt er að skrúfa hana aftan á tölvuskjáinn með VESA festingum sem fylgja henni. Mjög öflug með 8. kynslóðar Intel i5 örgjörva, 256GB M.2. hraðvirkum SSD disk og 8GB vinnsluminni sem er stækkanlegt í 32GB.

TEKUR LÍTIÐ PLÁSS

Vivo Mini tekur mjög lítið borðpláss en getur leyst krefjandi verkefni hratt og vel. Hentar í fjölbreytta notkun hvort sem er hjá fyrirtækjum eða heimilum.

GLÆSILEG HÖNNUN

Vivo mini fellur vel inn í umhverfi sitt. Stílhrein hönnun þar sem hugsað út í hvert smáatriði. Vesa festing fylgir til að festa aftan á tölvuskjá.

ÓTAL TENGIMÖGULEIKAR

Þrátt fyrir smæðina kemur Vivo Mini með fjölda tengimöguleika eins og HDMI, Display Port, fjórum USB3.1 tengjum og Bluetooth.

EINFALT AÐ UPPFÆRA

Vivo Mini er góð fjárfesting þar sem auðvelt er að uppfæra vinnsluminni og diska síðar og lengja með því líftíma hennar.

8. KYNSLÓÐ FRÁ INTEL

ÖRGJÖRVINN ER HJARTAÐ Í VINNSLU TÖLVUNNAR. VIVO MINI KEMUR MEÐ HRÖÐUM FJÖGURRA KJARNA INTEL I5 8350U ÖRGJÖRVA SEM GERIR HENNI KLEIFT AÐ RÁÐA VIÐ FLÓKIN VERKEFNI OG ÞUNGA VINNSLU.

**TÖLVU
LISTINN**

REYKJAVÍK
SUÐURLANDBRAUT 26

AKUREYRI
GLERÁRTORG

HÚSAVÍK
GARDARSBRAUT 18A

EGILSSTAÐIR
KAUPVANGI 6

REYKJANESBÆR
HAFNARGÖTU 90

SELFÖSS
AUSTURVEGI 34

AKRANES
ÞJÓÐBRAUT 1

Skotsilfur

21 í eftirlitinu

Fram kemur í nýlegri ársskýrslu Seðlabankans að 21 starfsmaður hafi starfað í gjaldeyriseftirliti bankans í lok síðasta árs. Það er aðeins tveimur starfsmönnum færri en árið áður, jafnvel þótt höftin hafi í millitíðinni verið afnumin nánast að öllu leyti. Sérstaka athygli vekur að fleiri starfa við gjaldeyriseftirlit en á sviði hagfræði og peningastefnu, sem er þó eitt meginverkefni bankans, en þar eru starfsmennirnir 19 talsins. Eðlilegt er að spurt sé hvernig á þessu standi og hvenær búast megi við því að **Már Guðmundsson** seðlabankastjóri leggi gjaldeyriseftirlitið niður.

Aðstoða Morgan

Lex lögmannsstofa hefur upp á síðkastið unnið að undirbúningi að hlutafjárútbóði og skráningu Arion banka að beiðni bandaríska fjárfestingarbankans Morgan Stanley. Bandaríski stórbankinn hefur á undanföllum árum starfað sem helsti fjármálaráðgjafi Kaupþings við undirbúning að sölu á hlut eignarhaldsfélagsins í Arion banka. **Ólafur Haraldsson**, hæstaréttarlögmaður og einn eigenda Lex, er á meðal lögmannna stofunnar sem hafa komið að undirbúningsvinnunni. Kaupþing hyggst sem kunnugt er losa stóran hlut sinn í bankanum í útboðinu síðar á árinu.

Biðin lengist

Enn lengist biðin eftir því að **Páll Gunnar Pálsson**, forstjóri Samkeppniseftirlitsins, og kollegar hans kveði upp úrskurð sinn í tveimur veigamiklum samrunamálum sem eftirlitið hefur haft til rannsóknar undanfarna mánuði. Oliufélagið N1, sem hyggst kaupa Festi, tilkynnti í gær – sama dag og von var á úrskurði Samkeppniseftirlitsins – að félagið hefði afturkallað samrunatilkynningu vegna kaupanna og hygðist senda eftirlitinu nýja tilkynningu. Það er einmitt það sama og stjórnendur Haga ákváðu að gera í mars vegna kaupanna á Olis.

Tekjur Netflix hærrí utan heimamarkaðarins

Reid Hastings, forstjóri bandarísku streymisveitunnar Netflix, sagði á fjárfestafundi á mánudag að tekjur félagsins utan Bandaríkjanna yrðu að öðru óbreyttu hærrí á yfirstandandi ársfjórðungi en tekjurnar í heimalandinu. Það yrði í fyrsta sinn sem það gerðist í sögu Netflix. Afkoma félagsins reyndist framar vonum á fyrsta ársfjórðungi og fjölgaði áskrifendum hraðar en búist var við. Ruku hlutabréfin upp í verði. NORDICPHOTOS/GETTY

Þanin sundur og saman

Ingólfur Bender
hagfræðingur
Samtaka
iðnaðarins

á jafn mikinn óstöðugleika í samkeppnisstöðu á þessum tíma.

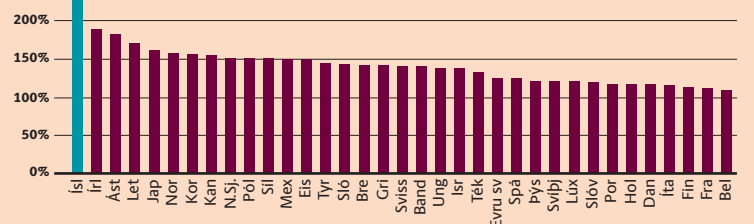
Likt og að búa í harmonikku

Frá upphafi þessarar efnahagsuppsveiflu hefur gengi krónunnar hækkað um nær 50% eftir að hafa lækkað um 55% í aðdraganda efnahagsáfallsins árið 2008. Í uppsveiflunni hafa laun hækkað um riflega 70%, langt umfram framleiðnivöxt og þær launahækkanir sem sést hafa í löndum þeirra fyrirtækja sem íslensk fyrirtæki keppa helst við. Samkeppnisstaða innlendra fyrirtækja hefur því verið þanin sundur og saman á þessum tíma og má segja að það að reka fyrirtæki í samkeppni við erlend hafi verið eins og að búa í harmonikku á sveitaballi.

Raungengisþróunin getur verið hluti aðlögunar þjóðarþúsins að efnahagsáfallum og búhnykkjum. Þessi mikla sveifla í raungengi krónunnar hefur á undanföllum árum þannig endurspeglad þá stóru efnahagsuppsveiflu sem íslenska hagkerfið hefur gengið í gegnum á þessum tíma. Í rötum þeirrar sveiflu felast því að stórum hluta að minnsta kosti ástæður þessarar miklu sveiflu í raungengi krónunnar og þar með starfsumhverfi íslenskra fyrirtækja.

Mikilvægt er að starfsskilyrði

Munur á hæsta og lægsta gildi raungengis 2003-17

seu nokkuð fyrirsjáanleg þannig að fyrirtæki hér á landi geti gert áætlanir með viðunandi vissu og á grundvelli þeirra fjárfest í uppbyggingu sem skilar sér í aukinni verðmætasköpun og hagsæld hér á landi. Aukinn og viðtækur stöðugleiki er ekki bara til hagsbóta fyrir fyrirtæki heldur allt íslenskt samfélag.

Efnahagslegur stöðugleiki er mikilvægur fyrir hagkerfið, heimilinn og fyrirtækin. Um þetta virðast flestir sammála. Almennur skilningur er á mikilvægi efnahagslegs stöðugleika en óstöðugleiki í efnahagsmálum hér á landi hefur lengi verið eitt af meginvandamálum íslenskra hagkerfisins. Með auknum stöðugleika má auka framleiðni og verðmætasköpun.

Uppskrift að vandaðri hagstjórn
Meiri stöðugleika í starfsskilyrðum

fyrirtækja má ná fram með agaðri hagstjórn. Í því sambandi þarf samstillta hagstjórn á sviði opinberra fjármála og peningamála þar sem bæði ríki og sveitarfélög taka ábyrgð ásamt Seðlabankanum. Aðilar vinnumarkaðarins þurfa einnig að axla ábyrgð.

Nýttkomin fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar er áhyggjuefni í þessum efnunum. Áætlunin byggir á þjóðhagsspá sem hljóðar upp á stöðugleika á kjörtímabilinu sem á sér vart hliðstæðu í íslenskri hagsögu. Gott er ef sú spá rætist en í ljósi sögunnar er hún því miður fremur óraunhæf.

Áætlunin hefði átt að byggja á raunhæfara mati á væntanlegri þróun hagkerfisins og mati á því hvernig ríki og sveitarfélög ætluðu að skapa meiri stöðugleika í efnahagsumhverfi fyrirtækja og heimila í landinu. Slíkt væri betri uppskrift að vandaðri hagstjórn.

Stjórnvisekulegur búhnykkur – virkjum tengslanetið

Anna Þóra Ísford
stjórnarkona í
FKA og ráðgjafi í
stafrænni miðlun
og markaðs-
málum

Mér er hugleikið þakklæti til kvenna, tengslanets kvenna á Íslandi. Hvernig við virkjum það samanborið við tengslanet karla og finnum leiðir til að byggja brýr. Nú þegar 100 ára fullveldi Íslands er fagnað er áhugavert að

minnast þess að árið 1915 var kosningaréttur og kjörgengi kvenna til Alþingis varðað með takmörkunum við 40 ára aldur. Kvenfélög höfðu rík áhrif á samfélagið þá sem nú, kvenréttindafrömuðir brýndu raust sína með beittum greinaskrifum um meðal annars launamun kynjanna og breytingar á skilyrðum kosningaréttar. Lesa má á vef Kvennasögusafns Íslands að Briet Bjarnhéðinsdóttir kvenréttindaskörungr sagði skilyrði kosningaréttarins „hinn nafnfræga íslenska stjórnvisekulega búhnykkur“.

Árið 1920 var kosningaréttur færður til jafns við rétt karla. Í dag má finna fjölda hornsteina jafn-

réttis í samfélagi okkar sem karlar og konur eiga heiðurinn af og hafa fært okkur meðal fremstu þjóða heims á sviði jafnréttis. Enn eru þó tölur úr atvinnulífinu þannig að kalla má þær búhnykk, til umhugsunar fyrir stjórnvöld sem veita umgjörð í gegnum velferðarkerfi og atvinnulíf og stjórnendaval fyrirtækja, þar sem hlutföll kynja endurspeglar ekki samfélagið, menntunarsstig og fjölbreytt vinnuaf.

Velti ég því stundum fyrir mér ef við konur í atvinnulífinu myndum virkja okkur til jafns við karla á þessu sviði, þá færði það okkur nær jafnari hlutföllum í leiðtoga- og stjórnunarstöðum. Orð Vigdísar Finnbogadóttur,

fyrirverandi forseta Íslands, eiga hér vel við um að „það kemur að því að konur bjarga heiminum – með hjálp karla.“

Þakklæti til kvenna er mér ofarlega í huga þessi misserin. Hef reynt á eigin skinni hvað tengslanet er dýrmætt meðal annars í kjölfar skipbrots í einkalífi á haustmánuðum, tengslanet í nærumhverfinu bar mig þegar ég gat ekki gengið; mæður, dætur, tengdadóttir, vinkonur og nágrannakonur. Á vetrarmánuðum tók við fallet fjallshliðin í nýju krefjandi umhverfi þar sem samtímis breytingum á einkalífi voru áskoranir tengdar atvinnuöryggi og innkomu. Með því að taka ákvörðun um að vera berskjölduð og

deila áskorunum mínum með samferðakonum í atvinnulífinu fann ég hvernig stuðningur þeirra gaf mér innblástur og hugrekki til að láta til mín taka þrátt fyrir mótbyr. Á því ferðalagi stóðu konur með þor og gildismat til jafns við Briet Bjarnhéðinsdóttur með mér í gegnum hvassan vindinn og skýldu mér.

Ég kalla eftir þori okkar allra til að standa upp fyrir samferðakonur okkar, bera á borð visku þeirra og framkvæmdagleði. Látum sögur kvenna sem hafa rutt leiðina veita okkur hvatningu til að breyta samfélaginu þannig að börn okkar lifi við breyttan veruleika í sinni framtíð.

TIL LEIGU

VÍKURHVARF 1

TIL LEIGU UM 3.100 FERMETRAR

VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTURÝMI FRÁ 400 FERMETRUM

IÐNAÐAR- OG LAGERRÝMI FRÁ 950 FERMETRUM

VÍKURHVARF 1

Einstakt iðnaðarhúsnæði í Kópavogi með rúma lofthæð og vítt til veggja. Húsið er byggt árið 2007 hentar vel undir verslunar- og lagerstarfsemi. Stærð leigurýmis er um 3.100 fermetrar. Stærsti hlutinn er með um 6 metra lofthæð. Hægt er að hólfa rýmið í smærri einingar. Iðnaðar- og lagerrými geta verið frá 950 fermetrum og verslunar- og þjónusturými frá um 400 fermetrum við umferðagötu. Góð bílastæði og gott aðgengi.

**Nánari
upplýsingar
í síma 849-2379
og ger@ger.is**

Stjórnar- maðurinn

@stjornarmadur

Vítavert áhugaleysi?

Nú er það staðreynd að á Íslandi hefur undanfarin ár ríkt fádæma góðæri. Ýmsu er þar að þakka. Styrkri hagstjórn á árunum eftir hrun, dirfsku og lukku í samningum við erlenda kröfuhafa, ferðamannaflaumnum og óvæntri mokveiði af makríl. Í því samhengi er athyglisvert að skoða fjármál Reykjavíkurborgar á kjörtímabilinu sem senn er liðið. Sé einungis lítið til hins eiginlega reksturs borgarinnar, svokallaðs A-hluta, hefur borgin markvisst safnað skuldum. Árið 2014, þegar núverandi borgarstjóri tók við, námu langtímaskuldur um 38 milljörðum. Þær hafa síðan aukist jafnt og þétt, um 5% fyrsta árið og nema nú 46 milljörðum króna.

Á fyrstu níu mánuðum síðasta árs nam ný lántaka um 6,5 milljörðum, eða um 16% af heildarskuldum borgarinnar, og því ljóst að um stórt stökk er að ræða. Hófllega má ætla að fjármagnskostnaður borgarinnar nemi um tveimur milljörðum á ári hverju vegna úti-standandi lána. Þessi skuldasöfnun hefur átt sér stað þrátt fyrir að skatttekjur borgarinnar hafi aukist um hátt í tuttugu milljarða á ári á kjörtímabilinu.

Sé lítið til langstærstu eignar borgarinnar, Orkuveitunnar, er staðan ekki mikið skárri. Ýmsir hafa haldið því á lofti að rekstur OR hafi skánað mikið frá því sem verst var. Vissulega er það rétt, en sé hins vegar einungis lítið til þessa kjörtímabils hafa heildarskuldur Orkuveitunnar lækkað um tæpa 35 milljarða og nema nú næstum 130 milljörðum. Ef betur er að gáð, þá eru skuldir OR að stærstum hluta í erlendri mynt, en evran hefur til að mynda veikst um þriðjung frá því í ársbyrjun 2014.

Staðreyndin er því sú að skuldir Orkuveitunnar hafa alls ekkert lækkað á kjörtímabilinu sé tekið tillit til gengisbreytinga. Þetta er þó ekki hið eina sem vekur athygli en starfsmönnum Orkuveitunnar hefur fjölgað um ríflega 20% á kjörtímabilinu. Ekki er því annað að sjá en að aðhaldsstefnu OR sem rekin var í stjórnartíð Jóns Gnarr hafi verið kastað á haugana. Niðurstaðan getur varla verið önnur en að Reykjavíkurborg hafi ekki nýtt góðærið til að búa í haginn til mögru árána. Raunar er engu líkara en að fjármálin hafi verið látin reka á reidanum. Ljóst er að minnsta kosti að hver svo sem vinnur borgina í vor á ærið verk fyrir höndum við að koma aga á reksturinn.

Hagnaður Brimborgar dróst saman

Hagnaður bifreiðaumboðsins Brimborgar nam 260 milljónum króna á síðasta ári og dróst umtalsvert saman frá fyrra ári þegar hann var 718 milljónir króna. Tekjur félagsins námu 20,7 milljörðum króna á árinu sem er aukning upp á 14,4 prósent á milli ára.

Hagnaður fyrir afskriftir og fjármagnsliði, EBITDA, nam 1.502 milljónum króna á síðasta ári borið saman við 1.796 milljónir árið 2016.

Egill Jóhannsson,
forstjóri Brimborgar.

Eignir Brimborgar námu 11,5 milljörðum króna í lok síðasta árs og hækkuðu um 2,4 milljarða á milli ára. Eigið fé nam 2,3 milljörðum króna í árslok og var eigin-fjárhlutfall félagsins 19,8 prósent.

Stjórn Brimborgar leggur til að greiddur verði arður að fjárhæð 52 milljónir til hluthafa á þessu ári. Stærstu hluthafar félagsins eru Jóhann J. Jóhannsson með 33,1 prósent og Egill Jóhannsson forstjóri með 26,8 prósent.

16.04.2018

Óraunsæjar stjórn-
málhugmyndir og
skilningsleysi á samhengi
bættra kjara launþega og
velgengni atvinnulífsins
má ekki grafa um sig á
nýjan keik.

Eyjólfur Árni Rafnsson,
formaður Samtaka
atvinnulífsins

BLÁR APRÍL
Styrktarfélag barna með einhverfu

**EINHVERFAN MÍN
ER BARA HLUTI AF MÉR
OG VERÐUR ÞAÐ ALLTAF**

Heilsaðu upp á Maríu á blarapril.is
Hún er einhverf og hefur frá ýmsu að segja